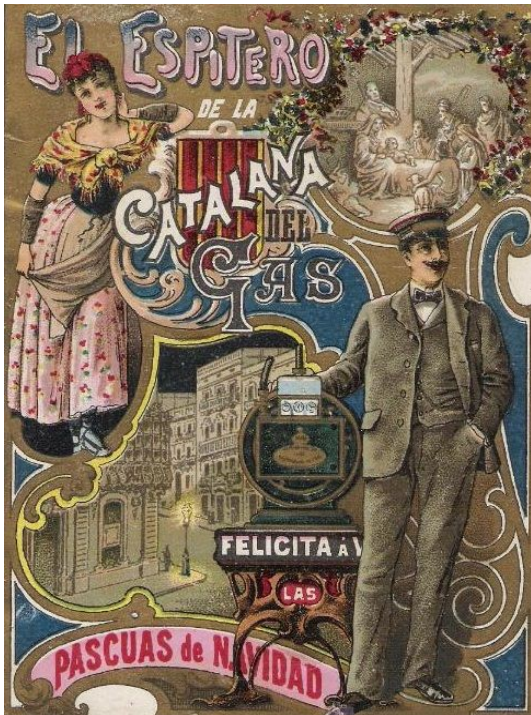

L'ESPERIT DE NADAL

Nadal, en el món occidental, és una festa d'origen religiós que se celebra el 25 de desembre i commemora el naixement de Jesucrist. L'origen d'aquesta celebració, però, prové del món pagà, ja que coincideix amb el solstici d'hivern en què el dia comença a allargar-se de nou. Cada país té les seves pròpies tradicions que de vegades tenen un gran contingut religiós i d'altres representen el culte a la natura.

24 DE DESEMBRE, CAGA TIÓ

Aquesta és una de les nits màgiques de l'any, especialment per a la mainada. El tió és un personatge nadalenc molt important, parent de l'arbre de Nadal nòrdic. Sembla que no hi ha una data concreta per explicar l'origen d'aquesta tradició catalana i que tampoc no hi ha una sola explicació sobre els seus inicis. Es creu que es pot relacionar el tió amb el fred de l'hivern i amb la llenya utilitzada per escalfar-se i fer foc.

Sembla, doncs, que l'escalfor i la llum d'aquestes fustes o tions cremant eren el millor regal que es podia rebre en les glaçades nits de desembre; d'aquí vindria la idea que un tronc de fusta esdevingués un element màgic, capaç de fer regals.

Més endavant, simbòlicament, la llum i la calor del tió van començar a transformar-se en altres tipus de regals, com ara dolços, neules i torrons. A mesura que van anar

passant els anys, aquesta tradició va anar evolucionant fins a transformar-se en la que coneixem actualment: un tronc, sovint decorat amb una cara, potes, manta i barretina.

Un dies abans de Nadal, normalment per Santa Llúcia, es tria un tronc, que es disfressa, s'abriga i s'alimenta fins al dia 24 a la nit o 25 al migdia. El tió es tapa amb una manta, es col·loca a la vora del foc, i els nens i les nenes (i molts adults també!) piquen el tronc amb bastons i canten una cançó perquè el tió cagui els regals que té amagats. Finalment, s'aixeca la manta que el cobreix i s'agafa el regal que ha cagat.

*Caga tió, avellanes i torró
no caguis arengades,
que són massa salades,
caga torronets, que són dolcets,
i també molts regalets!*

25 DE DESEMBRE, DIA DE NADAL

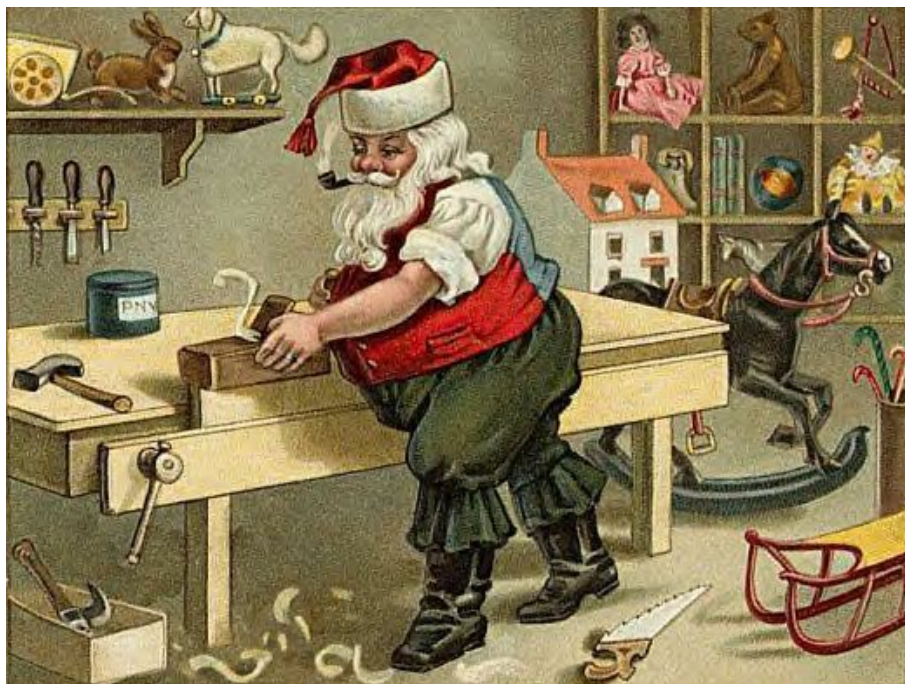
D'acord amb les tradicions paganes, la celebració del Nadal està dedicada al solstici d'hivern, que el cristianisme va transformar donant-li un caire religiós i convertint-la en el dia en què va néixer Jesús.

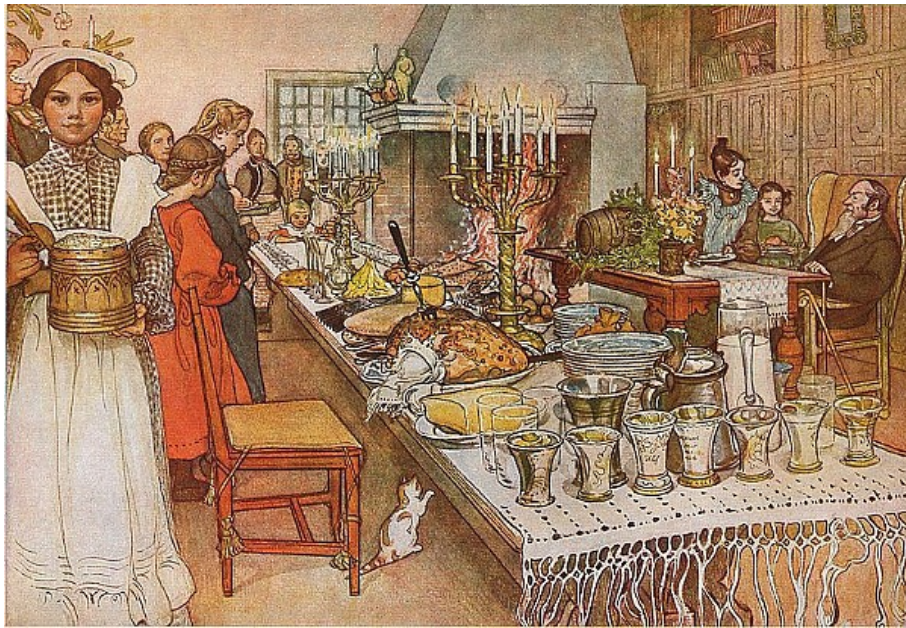

És típic fer un gran dinar familiar, amb escudella i carn d'olla, pollastre farcit, cava, torrons, neules i fruits secs. També es fa una llarga sobretaula en què els més petits reciten poemes, es canten nadales, en un ambient distès al voltant del pessebre o de l'arbre de Nadal. Es desitja pau, felicitat i joia a tot el món. Les dites més típiques del dia són:

Per Nadal, cada ovella al seu corral!

Per Nadal, qui res no estrena res no val!

GOIGS EN LLAOR DE LA SANTA NIT DE NADAL, QUE ES CANTEN A LA BASILICA DE SANTA MARIA, DEL PENEDES.

Et peperit Filium suum primogenitum, et pannis eum involvit, et reclinavit eum in praesepio: quia non erat eis locus in diversorio. (Luc. II. 7)

Tantes nits com té l'anyada,
cap no ens dona un goig més alt
com la que fou consagrada
pels resplendors del Nadal.

Mentres la neu, muda, queia,
com si es desfés l'infinit,
fendia la freda nit
l'amor pur que sols Déu veia.
Tantes...

Cançada anàveu Maria
sospirant en la foscor,
cercant dar al vostre cor,
repòs en tan dura via.
Tantes...

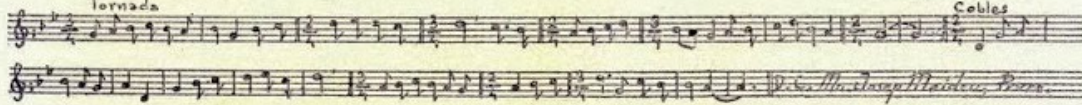
En va vostres mans imploren:
sols respòn al vostre truc,
d'un ca el ferotge lladruc,
o mots irats que us acoren.
Tantes...

Prou és Betlem mur d'aspresa
que es reclou indiferent
sens sentir al Déu vivent
que ve acomplint sa promesa.
Tantes...

I que és dura aquella porta
que deix passar un fil de llum!
I aquell nuvolet de fum...
quina punyida més forta!
Tantes...

A l'entrar a l'establia
el bou resta tot confús,
i la mansa mula, un fus

Tornada

Text i xilografies per R.Vives i Sabaté. Música pel Mestre compositor Mn. Josep Maideu, Prvre. Amb llicència. Any MCMLV.

se'n fa quan us veu, Maria.
Tantes...

(Cels i terra s'extremien
al ressò dels temps complerts,
mentre els cors humans, tots erts
el bla repòs deglutien)
Tantes...

Càntics d'àngels ja ressonen
en l'aire fret i encalmat.
Dolços mots d'amor gemat
que la santa pau pregonen.
Tantes...

Oh i com lluu la faç divina
del ver Déu, fet Nin formós!
I amb quin gest més amorós,
reposa en virginal sina!
Tantes...

Uns pastors reben la nova

i amb un afeïte cabdal,
ofrenen humil regal
a l'Infantó, en clara prova.
Tantes...

I quan el nou jorn comença
resplendent com cap s'ha vist,
el món sap que ha vingut Crist
afermant la prometença.
Tantes...

Quin goig, Josep i Maria!
Un cel la Cova es tornà!
Qui us pogués acompanyar
en aquell venturós dia!

Tantes nits com té l'anyada,
cap no ens dona un goig més alt
com la que fou consagrada
pels resplendors del Nadal.